

ხელოვნების ენა, როგორც სოცო-
კულტურული ცხოვრების სარკე
THE LANGUAGE OF ART AS SOCIO-CULTURAL
MIRROR OF LIFE

ნანა გულიაშვილი
Nana Guliashvili

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
Faculty of Humanities

საკვანძო სიტყვები: ენა, ხელოვნება, ხელოვნების ენა,
კომუნიკაცია, გაგება

Keywords: Language, The language of art, Communication,
Understanding

ენა კომუნიკაციის უნივერსალური საშუალებაა, შეიძლება გაჩნდეს კითხვა, რომ თუ ბუნებრივი ენა არსებობს, როგორც კომუნიკაციის უნივერსალური საშუალება, მაშინ ხელოვნების ენა რაღა საჭიროა. რა ფაქტორებით შეიძლება გამართლდეს ბუნებრივი და ხელოვნების ენის პარალელიზმი. დავსვათ კითხვა – რა გადაიცემა კომუნიკაციის დროს და რა სახის ინფორმაცია შეიძლება იყოს ეს. **აზრი** – აზრის გადაცემა შეიძლება, აქ კომუნიკაცია ხორციელდება. **ნებელობა** – არ გადაიცემა. **ემოცია** – გადაეცემა. თუ კომუნიკაციის საშუალებაა ენაც და ხელოვნებაც, როგორი წარმატებით გადასცემენ აზროვნებით და ემოციურ განცდებს? **ენა** – აზრებს გადასცემს უშუალოდ, წმინდა სახით. **ემოციები** – გადაეცემა – გაშუალებულად. ხელოვნება აზრებს გადასცემს არა უშუალოდ, არამედ მხატვრული სახეების საშუალებით. ამის გამო ერთი და იგივე ნაწარმოები სხვადასხვა ადამიანს სხვადასხვანაირად ესმის. ბუნებრივი ენა პირდაპირ, უშუალოდ, გადასცემს აზრს. ხელოვნების ენა ემოციური მუხტის გარეშე არ არსებობს, ემოციების გადაცემით ხელოვნება იქცევა უნივერსალურ საშუალებად და ესაა მთავარი და ამით განსხვავდება ის ბუნებრივი ენისაგან. კიდევ ერთი, ბუნებრივი ენის დროს, კომუნიკაცია ხორციელდება მხოლოდ ამ ენაზე მოლაპარაკეთა შორის, მისგან განსხვავებით ხელოვნების ენა უნივერსალურია, თუმცა არსებობს ერთი გამონაკლისი, ეს არის ლიტერატურის და პოეზიის ენა რომელსაც საფუძვლად უდევს ბუნებრივი ენა, ამიტომაც საჭირო ხდება მისი თარგმნა.

ჰაიდეგერი ნაშრომში „ჰოლდერლინი და პოეზია“ აღნიშნავს, რომ ენა მადლია და საშიში. რას ნიშნავს? ენას მიეცა „მადლი“, ანუ საშუალება, რომ იყოს ისტორიულად. საშიში მადლია იმიტომ, რომ მას ახლავს შეცდომებიც. პოეტური შემოქმედება ყველაზე უცოდველი საქმეა, ამიტომაც ენა მადლია, რათა წარმოაჩინოს, რაც თვითონ არის. „ჯაფაშია ადამიანი, მაგრამ მაინც იგი დედამიწაზე პოეტურად ბინადრობს“, რატომ ავირჩიეთ პოეზიის არსის წარმოსაჩენად ჰოლდერლინის შემოქმედება? რატომ არა ჰომეროსი ან შექსპირი ან გოეთე... იმიტომ, რომ პოეზია

ჰოლდერლინის ლექსები აღბეჭდილია პოეტური მოწოდებით – საკუთრივ შეიმოქმედოს პოეზიის არსი, ანუ წარმოჩინდეს პოეზიის არსი ყველაზე კარგად – „ჩვენთვის ჰოლდერლინი პოეტის პოეტია.“

ხელოვნების კომუნიკაციური ფუნქცია სხვა ყველა მისი ფუნქციის განხორციელების პირობას წარმოადგენს. იგი ბუნებრივი ენის კომუნიკაციურ შესაძლებლობათა შეზღუდულობის გადალახვას ემსახურება. ენას ინფორმაციის გავრცელება მხოლოდ საზოგადოების იმ ნაწილში შეუძლია, რომელსაც ეს ენა ესმის. სხვისთვის იგივე ინფორმაცია თარგმანის საშუალებით არის ხელმისაწვდომი. ხელოვნების ენა კი, ეროვნული თავისებურებების მიუხედავად, მთელი კაცობრიობისათვის გასაგები ენაა (გარდა ლიტერატურისა, რადგან მისი მასალა ეროვნული – ენაა).

ლიტერატურა:

არისტოტელე (2009). „პოეტიკა“ ლიტერატურის თეორია – ქრესტომათია. თბილისი.

პლატონი (2003). „სახელმწიფო“. გამომც. „ნეკერი“, თბილისი.

ჰაიდეგერი მ. (2002). „ჰოლდერლინი და პოეზიის არსი“, ჟურნ. „აფრა“ X.

Language is a universal means of communication, the question may arise that if natural language exists, as a universal means of communication, why is the language of art needed. What factors can justify the parallelism on natural and artistic language. Let's ask the question – what is transferred during communication and what kind of information can be transferred. Opinion – opinion can be transferred, communication is carried out here. Volition – not transmitted. Emotion is transmitted. If both language and art are means of communication, how successfully do they convey thought and emotional feelings? Language – conveys thoughts directly, in a pure form. Emotions are transmitted indirectly. Art conveys thoughts not directly, but through artistic forms.

Because of this, the same work is understood differently by different people. Natural language conveys meaning directly. The language of art does not exist without an emotional charge. By conveying emotions, art becomes a universal medium and this is the main thing, and this is how it differs from natural language. Another, in natural language, communications is carried out only between speakers of that language, unlike him, the language of art is universal, there is one exception, however, it is the language of literature and poetry, which is based on natural language, that is why it is necessary to translate it. Heidegger in his work “Hoelderlin and poetry” notes that language is a grace and a danger. What does it mean? The language was given “grace” or the opportunity to be historically. Grace is dangerous because it is accompanied by mistakes. Poetic creation is the most sinless thing, that is why the tongue is a grace to show what it is. “Man is in work, but still he lives poetically on earth.” Why did we choose Hoelderlin’s work to represent the essence of poetry? Why not Homer, or Shakespeare, or Goethe... Because Hoelderlin’s poetry is imprinted with a poetic call – to touch the very essence of poetry. That is, to show the essence of poetry in the best way – “for us, Hoelderlin is a poet’s poet”.

The communicative function of art is a condition for the implementation of all its other functions. It is an overcoming of the limitations of natural language communication capabilities. Language can spread information only to that part of society that understands it. For others, the same information is available through translation. The language of art is a language understandable to all mankind, regardless of national peculiarities (except for literature, because its material is the national language).

References:

- Aristotle’s “Poetics”** (2009). Theory of Literature – Chrestomathy. Tbilisi.
- Plato** (2003). “State”. Tbilisi.
- Heidegger M.** (2002). “Hoelderlin and the essence of poetry”. Journal “Afra” X.